

ОРГАНІЗАЦІЯ ФОНДОВОЇ РОБОТИ У ВОЛИНСЬКОМУ КРАЄЗНАВЧОМУ МУЗЕЇ (1991 – 2021 РР.)

Микола Юхимчук

аспірант Волинського національного університету імені Лесі Українки, Луцьк

E-mail: kolya.yuhymchuk@gmail.com

Researcher ID: 41915

<https://orcid.org/0000-0002-4948-8794>

Стаття присвячена огляду організації фондової роботи у Волинському краєзнавчому музеї (м. Луцьк), як одному із основних напрямків діяльності установи в історичний період її роботи 1991 – 2021 рр. У ці 30 років відбувалося становлення української державності і усіх її сфер, у тому числі музейної. Метою статті є детальний аналіз процесу організації атрибуції, приймання та зберігання музейних предметів до фондів Волинського краєзнавчого музею, вивчення супровідної документації та особливостей її провадження. На основі вивчення нормативних актів державного рівня та внутрішньої музейної документації встановлено, що загалом в українських музеях облік музейних предметів уніфікований. Різняться лише деякі нюанси, зумовлені структурою музейної установи та особливостями музейної колекції. У статті узагальнено інформацію про процес прийому, опису, атрибуції та взяття на облік музейних предметів відділом фондів, їх класифікація на групи зберігання. Виокремлено особливості обліку предметів у різних відділах та філіях Волинського краєзнавчого музею. Значна увага приділяється музейній документації, яка супроводжує взяття на облік музейних предметів, особливостям її ведення та зберігання музейної колекції. Окремо проаналізовано розподіл музейної колекції на групи зберігання, сформований згідно із особливостями наповнення музейних фондів. Дискусійним лишається питання доцільності існуючого поділу на групи зберігання, який існує з радянських часів. Окремо акцентовано увагу на групі «РА» – релігія, атеїзм, назва і зміст якої є радянським кліше і потребує реформування та перейменування. Зроблено висновки, що загалом процес організації фондової роботи у Волинському краєзнавчому музеї хоч багато у чому зберігає радянські традиції, з 1991 р. децю реформований. Організація музейного обліку цілком побудована на основі чинного українського законодавства у галузі культури та внутрішньої музейної розпорядчої документації. Аналіз процесу організації фондової роботи у Волинській області доцільний саме на прикладі Волинського краєзнавчого музею, оскільки це головна музейна установа області, що здійснює методичний супровід іншим музеям.

Ключові слова: Волинський краєзнавчий музей, музейний фонд, музейний предмет, незалежна Україна, музейна документація, Волинська область.

Постановка наукової проблеми. Музей – заклад культури та науки, який виконує не лише освітню та просвітницьку функцію. Одним із центральних елементів музейної роботи є збереження і дослідження рухомої культурної спадщини. Збір предметів, їх науковий опис, атрибуція та систематизація складають одне з найголовніших завдань сучасного українського музею.

Вивчення фондової роботи, як напряму діяльності Волинського краєзнавчого музею, є актуальною проблемою. Адже за роки незалежності в Україні розроблено та апробовано нові нормативні акти, якими врегульовується ця ділянка музейної роботи. Досвід, накопичений у музейній справі на регіональному рівні, потребує аналізу для вибудовування подальшої траєкторії розвитку музейництва як у Волинській області, так і на загальноукраїнському рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації фондової роботи у Волинському краєзнавчому музеї в 1991 – 2021 рр. стали предметом наукових досліджень із початку ХХІ ст. До них у своїх наукових роботах звернувся ряд дослідників. Так, у публікаціях В. Надольської висвітлюються питання шляхів комплектування фондів ВКМ у роки незалежності України [Надольська, 2012]. Проблеми

формування збірки сакрального мистецтва музею вивчає Є. Ковальчук [Ковальчук, 2013]. Названа авторка також аналізує теоретичні та практичні засади наукового комплектування музейних фондів [Фондова, 2014]. У розвідках Д. Зінька прослідковується історія мистецької збірки Художнього музею м. Луцька – відділу ВКМ [Зінько, 2013]. Публікації Л. Мірошниченко-Гусак розкривають шляхи та форми поповнення етнографічної колекції музею [Мірошниченко-Гусак, 2019]. Більшість дослідників вивчають фондові збірки ВКМ різних типів та їх формування з часу утворення установи у 1929 р. Однак в останні десятиріччя музеєм накопичено значний досвід організації фондової роботи, який вимагає узагальнення та аналізу, що актуалізує тему дослідження.

Джерельну базу дослідження склали декілька груп документів. До першої віднесено нормативні акти державного значення, на основі яких відбувається організація фондового обліку [Про музей]. Внутрішня розпорядча та методична документація дозволили акцентувати увагу на діючих у музеї практиках організації фондової роботи. Третю групу об'єднали матеріали щорічної звітності. Це оприлюднені на офіційному сайті установи видання «Комунальні та громадські музеї Волинської області», які

публікуються у періодичному виданні «Волинський музейний вісник» починаючи з 2010 р. [Видання]. Разом із наявною історіографією, джерела склали основу для об'єктивного і повного розкриття теми наукової роботи, розв'язання дослідницьких завдань.

Метою статті є аналіз організації фондової роботи Волинського краєзнавчого музею у 1991 – 2021 рр., як базової діяльності установи щодо збереження об'єктів культурної спадщини. Основними **цілями** є дослідження прийому предметів на музейний облік, основні етапи цього процесу та огляд документації, що його супроводжує.

Виклад основного матеріалу. У Волинській області сформовано велику мережа музеїв, яка об'єднує Волинський краєзнавчий музей (далі – ВКМ), 14 комунальних музеїв, 2 музеї – відділи культурних центрів («Історичний музей смт Іваничі» як відділ комунального закладу «Центр культури, дозвілля та спорту Іваничівської селищної ради» та «Горохівський народний історичний музей» як сектор Комунального закладу Горохівський народний дім «Просвіта» [Андрейчук, 2022, с. 4]. Головною музейною установою області є Волинський краєзнавчий музей. До його структури входить Музей волинської ікони, Художній музей м. Луцька, Музей історії Луцького братства, Затурцівський меморіальний музей В'ячеслава Липинського, замок Радзивілів в Олиці, філія «Колодязненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки та його сектор Музей «Лісової пісні» в урочищі Нечимне [Андрейчук, 2022, с. 4]. ВКМ здійснює науково-методичну та технічну координацію усіх напрямів діяльності музеїв Волинської області.

Музейна робота – це не лише побудова експозиції, екскурсійне забезпечення населення та проведення різних заходів. Більшість діяльності музею знаходиться поза межами виставкових залів. За приблизними підрахунками в експозиціях демонструється незначна частина наявних предметів, а саме близько 10% [Велике], решта зберігається у фондах.

Фонди – спеціально обладнані приміщення у музеї, або за його межами, де із дотриманням спеціальних умов, зберігаються предмети, що приймаються у музей і у даний момент не використовуються в експозиціях та на виставках. Наукове комплектування фондів, дослідження, атрибуція та оприлюднення музейних предметів та інформації про них є основним завданням чималого штату співробітників музею.

Основними нормативними актами, на підставах яких відбувається організація фондової роботи в усіх музеях України, – є Закон України «Про музей та музейну справу» [Про музей] та «Інструкція з організації обліку музейних предметів» [Про затвердження]. Серед цілого комплексу питань ці документи регламентують й організацію фондового обліку. На їх підставі розробляються внутрішні розпорядчі документи з організації того чи іншого виду діяльності музею.

У Законі України «Про музей та музейну справу» (1995 р.) фондова робота музеїв віднесена до переліку основних напрямів роботи музею. Документом уведено поняття «Музейний фонд України»,

розкриваються питання регулювання його поповнення та зберігання [Про музей].

Детально організацію фондової роботи музеїв визначає «Положення про Музейний фонд України», затверджене 3 листопада 2010 р. Документ регламентує практичний бік діяльності музейних установ щодо поповнення, дослідження та зберігання музейних предметів. У шести розділах нормативного акту визначаються основні терміни з організації фондової роботи музеїв, склад Музейного фонду України, порядок ведення обліку музейних предметів та предметів музейного значення. У розділі «Особливості обліку окремих категорій музейних предметів» врегульовано питання взаємодії музеїв з архівами у питанні збереження документів, що належать до Національного архівного фонду України. Окремо розглядаються порядок передачі музейних предметів державної частини Музейного фонду України, питання охорони, зберігання і використання музейних предметів. [Про затвердження].

На підставі «Положення про Музейний фонд України» у Волинському краєзнавчому музеї головним хранителем Н. Пушкар були розроблені методичні рекомендації «Науково-фондова робота в музеї» [Пушкар, 2010]. Відповідно до названих документів при прийомі предмету до музейних фондів складається акт приймання передавання на тимчасове або постійне зберігання. Акт складається у двох або трьох примірниках особою (науковим працівником), яка здійснює приймання предмету, та особою яка передає його до музею. У залежності від того, на постійне, чи на тимчасове зберігання приймається предмет, зміст заголовку документу коригується [Акт приймання]. Коли музейні предмети із фондів музею передаються на виставку або для іншого виду роботи з ними, укладається акт видачі [Акт передавання]. Обидва документи містять повний перелік предметів з їх інвентарними номерами. Лише у випадку прийому речей на тимчасове зберігання присвоюються спеціальні інвентарні номери із шифром ТВ, тобто «тимчасовий вступ». У такому випадку речі записуються до інвентаря «Тимчасовий вступ». На усіх актах прийому-передачі на тимчасове та постійне зберігання мають міститися підписи осіб, що здійснили приймання, передавання, головного зберігача або особи, що виконує його обов'язки та керівника музейної установи [Внутрішній, 2018, с. 4]. Такі документи обов'язкові для усіх музеїв.

До обов'язкових документів належать також уніфіковані паспорти та облікові картки. У паспорті вказані такі дані: інвентарний номер, топографічний шифр, дата введення ЕОМ, номер книги вступу, номер колекційного опису, класифікація, топологія, назва, автор, джерело і спосіб надходження, фото, датування та місце створення, номер негатива, старі інвентарні номери, час і місце виявлення, підписи, написи, клейма і печаті, кількість, розмір, матеріал, техніка, вага, проба, акт опробування, опис, стан збереження, події, що пов'язані з пам'яткою, особи, що пов'язані з пам'яткою, зв'язок з іншими пам'ятками, бібліографія, архівні дані, експонування, реставрація, місця для підписів: укладача, головного хранителя музею, заступника директора музею з

наукової роботи. Уніфікований паспорт укладається лише для предметів основного фонду.

Ще одним документом є облікова картка, яка містить стислу інформацію про предмет та зберігається у картотеці. Вона призначена для користування співробітниками музею для швидкого підбору предметів та науковцями ззовні. [Уніфікований; Пушкар, Корецька, 2013, с. 4].

У ВКМ прийомом, атрибуцією та науковим описом, що включає заповнення уніфікованого паспорта, займаються наукові співробітники усіх відділів. Уніфікований паспорт складається чітко та зрозуміло, щоб предмет можна було ідентифікувати згідно із цим описом. Паспорт заповнюється лише на музейні предмети основного фонду, інформація у різних полях паспорта не повинна дублюватися, скорочення та виправлення не допускаються [Внутрімузейна, 2018, с. 14].

У деяких випадках, якщо до музею передають великі колекції предметів подібних за типом і змістом, такі матеріали можуть прийматися колекційним описом. У ВКМ практикують складання колекційного опису або в письмовій формі (спеціальна друкована книга), або в друкованій у вигляді спеціальної таблиці з усіма потрібними для заповнення колонками. В останні роки частіше використовується другий спосіб, оскільки він є економним, не вимагає додаткових витрат на друк спеціальних книг для запису. У випадку, якщо предмет передається колекцією, уніфікований паспорт на них уже не заповнюється, лише облікова картка, оскільки більш детальний опис вміщується до колекційного опису [Колекційний; Внутрімузейна, 2018, с. 31].

Не менш важливим обліковим документом є інвентарна книга. У ВКМ як облікова документація використовується кілька інвентарних – «Книга надходжень основного фонду» [Книга надходжень]; інвентарні книги з шифрами, що відповідають структурі основного фонду; спеціальні інвентарні книги для обліку музейних предметів, що містять дорогоцінні метали [Внутрімузейна, 2018, с. 9]; книги надходжень науково-допоміжного фонду [Книга надходжень; Внутрімузейна, 2018, с. 32]; книги обліку надходжень на тимчасове зберігання [Книга обліку; Внутрімузейна, 2018, с. 34]. Усі перелічені книги друковані, мають графі відповідно до потреб опису предмету.

Розподіл музейних предметів у ВКМ здійснюється відповідно до груп зберігання, які були започатковані ще радянський період. Виділено 18 груп зберігання основного фонду, а також науково-допоміжний фонд. Група «П» – природничі предмети, що репрезентують природні зразки краю, історію розвитку природничої науки Волині, цікаві взірці флори та фауни. Це скам'янілості, гербарії, опудала тварин та птахів, що водяться на Волині, взірці ґрунтів, різна природнича література. Фондова збірка «А» – включає у себе археологічні предмети різних періодів. До групи «Н» – належать предмети нумізматики, боністики, сфрагістики, медальєрки, фалеристики. Наступна група «ОМ» об'єднує предмети образотворчого мистецтва, а саме філокартії, філателії та друкованої

графіки.

Оскільки Волинь безвідривно пов'язана з постаттю видатної української письменниці Лесі Українки, їй та родині Косачів присвячений окремий фонд «ЛУ». До нього входять різноманітні предмети, пов'язані з життям та творчістю поетеси, у тому числі й меморіальні. Однією з найбільших груп зберігання основного фонду ВКМ є «КДФ». До фонду належать книги різних періодів, у тому числі рукописні та стародруки, що вийшли у різних друкарських столицях Західної Європи. У музейних фондах міститься колекція документів на пергаменті та папері різних періодів; чимало світлин, пов'язаних з відомими діячами та подіями Волині [Пушкар, Корецька, 2013, с. 4]. Окрему групу, об'єднану під шифром «Д», становлять предмети декоративно-ужиткового мистецтва. До групи «ФН» входять фотонегативи, фото-, кіно та відеоматеріали [Внутрімузейна, 2018, с. 7].

Серед різної друкованої та рукописної продукції групи зберігання КДФ, особливої уваги заслуговують давні книги. В колекції ВКМ можна віднайти унікальні взірці рукописів та стародруків. Серед рукописної книжкової спадщини особливе місце належить Євангеліє, написаному у 1611 р. у с. Кукли на Волині. Книга має колофон, що дозволяє простежити хто був її замовником та виконавцем. Так відомо, що писав книгу Андрій Якович із Старого Самбору на замовлення волинського вельможі Марка Жоравницького [ВКМ, КДФ – 2]. Дещо складнішим є дослідження того, як книга потрапила до фондів ВКМ, оскільки супровідна документація з цього приводу втрачена. З літератури кінця XIX ст. відомо, що книга у цей час перебувала у Святоволодимирському православному братстві, до інвентарної книги музею вона записана у 1976 р., Відомості про те, де книга перебувала до того не збереглися.

Друкована давня книга представлена взірцями церковнослов'янською та латинською мовами. Зокрема у фондах ВКМ зберігається книга львівського друкаря Михайла Сльозки [ВКМ, КДФ – 5386]. Чимало також у музеї й латинських стародруків. Цікавою є колекція великоформатних книг, що містять особистий підпис останнього ректора Любешівського піарського колеґіума, відомого богослова, історика церкви та письменника Антонія Мошинського (1800 – 1893). Колекція включає п'ять книг, серед яких твори Орігена [ВКМ, КДФ – 12 585, 12 579, 12 580], Кипріяна [ВКМ, КДФ – 12 584] та Августина Блаженого [ВКМ, КДФ – 12 583].

Потребує реорганізації та переосмислення група «РА», або фонд релігії та атеїзму. Вказане означення групи є радянським кліше. Наповнення групи дуже різноманітне. До неї входить церковне начиння, облачення, релігійні тексти (тори, стародруки, рукописи), документи, що стосуються різних конфесій на Волині.

Особливою є група «Сор» – спецфонд, де зберігаються предмети не загального користування, серед яких речі з вмістом дорогоцінних металів [Інвентарна книга Сор; Внутрімузейна, 2018, с. 38]. Варто зазначити, що предмети, включені до цієї групи

мають подвійні інвентарні номери. Наприклад, натурний комплекс срібних предметів у складі портрета Станіслава Альбрехта Радзивіла [ВКМ, Р4 – 2872], портрету Анни Крістини Радзивіл із Любомирських [ВКМ, Р4 – 2873] та родовий герб Станіслава Альбрехта Радзивіла [ВКМ, Р4 – 2874], окрім номеру із шифром Р4, мають й номер із інвентарної книги СОр. Згадані вище срібні речі – унікальні знахідки археологів, передані до ВКМ в ході експедиції до Олики. Срібний ансамбль прикрашав князівську крипту у Олицькому костелі Св. Трійці.

Твори мистецтва репрезентовані кількома групами. Предмети станкового та монументального живопису об'єднуються у групу «Ж». У ВКМ дуже багата колекція живопису, де представлені твори видатних художників Південного та Північного Відродження, школи малярства різних європейських столиць XVIII–XIX ст. Також у колекції містяться й взірці сучасного мистецтва. В групі «Г» – зберігаються предмети графіки, різні види рисунків та гравюри. Твори іконопису зосереджені у групі зберігання «І». Група «С» – твори скульптури різних видів та форми, як тримірної, так і двомірної [Внутрімузейна, 2018, с. 8].

Чимало унікальних речей із фондів ВКМ походять зі Олицької резиденції князів Радзивілів, а основне місце у ній займають взірці європейського живопису. Серед творів є унікальна картина іспанського живописця Хосе де Рібера (1591 – 1652) «Святий Ієронім» [ВКМ, Ж – 32], фламандського живописця Франса Снайдерса (1579 – 1657) «Натюрморт» [ВКМ, Ж – 59] та «Пташиний концерт» [ВКМ, Ж – 60], італійського художника Алессандро Маньяско (1667 – 1749) «Біла джерела» [ВКМ, Ж – 58] та «Гірський пейзаж» [ВКМ, Ж – 57], французького класика Ніколя Пуссена (1594 – 1665) «Єлезар і Ревека» [ВКМ, Ж – 46], барокового художника Жака Куртуа (1621 – 1675) «Баталія» [ВКМ, Ж – 63]. Колекція є гордістю ВКМ та експонується у Художньому музеї [Левицька, 2022, с. 24–25].

Серед груп зберігання слід окремо виділити чотири. Перша «Р2» – або так званий «м'який фонд», включає у себе тканину, прапори, вироби з шкіри та оглядові зразки. Другий «Р3» – «твердий фонд» – до якого входять предмети з дерева, скла, кераміки, пластичних матеріалів. «Р4» – метали, зброя, військове спорядження. Останній «Р7» – писанки, які у музеї складають чисельну колекцію [Внутрімузейна, 2018, с. 8].

Зазвичай один зберігач опікується кількома групами зберігання.

Можна виділити кілька основних етапів обліку музейних предметів, які приймаються на постійне зберігання. Першим етапом є робота фондово-закупівельної комісії, яка приймає рішення про приймання предметів до фондів ВКМ на тимчасове або постійне зберігання. Другим етапом є складання акту приймання-передавання предметів на постійне або тимчасове зберігання. Далі прийняті предмети записуються до книги надходжень та інвентарної книги групи до якої вони належать. Останнім етапом є внесення до окремої інвентарної книги предметів, що мають дорожочинні метали або каміння, такі предмети мають два інвентарні номери [Пушкар, 2010, с. 24].

У комплектуванні фондів ВКМ є ряд особливостей, зумовлених його структурою. Музей складається із відокремлених від нього відділів та філій, зокрема: науково-експозиційні відділи давньої історії, новітньої історії, природи, методичний, відділ музейного розвитку та екскурсійного забезпечення, Музей волинської ікони, Художній музей у Луцьку, Музей історії Луцького братства, Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки, Затурцівський меморіальний музей В'ячеслава Липинського [Відділи]. Згідно з інструкцією з обліку предметів у філії Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки та відокремленому відділі – Затурцівського меморіального музею В'ячеслава Липинського – ведеться автономний облік предметів, що означає самостійне здійснення реєстрації з подальшим щоквартальним звітом, до якого додаються дублікати актів прийому-передавання [Внутрімузейна, 2018, с. 9]. Для решти відділів облік ведеться централізовано через відділ фондів ВКМ. Такий порядок визначений інструкцією ВКМ з обліку фондів, погодженою з Управлінням культури Волинської ОДА та укладеною відповідно до чинного музейного законодавства.

На кінець 2021 р. у фондах Волинського краєзнавчого музею зберігалось 168 441 музейних предметів основного фонду. Власне ВКМ та його відділам належить 159 887 предметів основного фонду, до Затурцівського меморіального музею В'ячеслава Липинського – 1 528 музейних предметів, у філії Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки – 7 026 музейних предметів [Андрейчук, 2022, с. 42]. Динаміка збільшення обсягу предметів основного фонду впродовж року див. Табл. 1.

Таблиця 1.

Кількість предметів у фондах Волинського краєзнавчого музею, його відділів та філій за 2020 – 2021 рр. [Андрейчук, 2022, с. 42]

Музей	Кількість предметів основного фонду 2020 р.	Кількість предметів основного фонду 2021 р.	Річний приріст предметів основного фонду
Волинський краєзнавчий музей	158 747	159 887	1140
Музей волинської ікони	0	0	0
Художній музей	0	0	0
Музей історії Луцького братства	0	0	0
Затурцівський меморіальний музей В'ячеслава Липинського	1 405	1 528	123

Колодажненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки	6 956	7 026	70
--	-------	-------	----

Висновки. Таким чином, організація обліку надходжень до фондів ВКМ здійснюється згідно з чинним законодавством у галузі музейної справи, методичних розробок та інструкцій музею. Облік фондів відбувається згідно із чіткою послідовністю дій та фіксується у відповідній документації. Система розподілу предметів у групи зберігання започаткована ще у радянський період і потребує перегляду її основних засад, перерозподілу або перейменування окремих груп зберігання.

Поступово фондівий облік повинен осучаснюватися та виконуватись із впровадженням новітніх технологій. На нашу думку доречним буде поступовим перехід від рукописної фіксації інвентарів до

електронного обліку музейних предметів у вигляді оцифрування та створення електронних каталогів музейних колекцій. Окрім практичної цінності для музейних працівників це дозволить удоступнити музейні колекції для широкого кола глядачів, що у свою чергу популяризує українську культуру та зробить привабливішим музей.

Історичний період незалежності України ознаменувався змінами до нормативних актів, які сприяли змінам в організації обліками. У досліджуваний нами час змінились підходи до різних видів музейної діяльності, у тому числі й до фондової роботи. Ці зміни є невід'ємною частиною історії музейної справи Волині у період 1991 – 2021 рр.

Список використаних джерел

Акт передавання музейних предметів тимчасове зберігання № 98 від 08 листопада 2021 р., Волинський краєзнавчий музей.

Акт приймання музейних предметів на постійне зберігання № 8 від 10 січня 2022 р., Волинський краєзнавчий музей. Андрейчук, Т., Вернидубов О., Панасюк, В., 2022. *Інформаційно-статистичний огляд діяльності комунальних і підвідомчих музеїв Волинської області за 2021 р.*, Луцьк: [б.в], 50 с.

Велике оцифрування: Волинський краєзнавчий музей покаже небачене, Конкурент: інформаційне агентство. [Online]. Доступно: <https://konkurent.ua/publication/84816/velike-otsifruvannya-volinskiy-kraeznavchiy-muzei-pokazhe-nebachene-foto/> (дата візиту: 14.03.2023).

Видання. Волинський краєзнавчий музей, Офіційний сайт. [Online]. Доступно: <https://vkm.org.ua/%D0%92%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/?bpage=3&bcpp=5#wbb4> (дата візиту: 14.03.2023).

Відділи та філії. Волинський краєзнавчий музей, Офіційний сайт. [Online]. Доступно: <https://vkm.org.ua/> (дата візиту: 14.03.2023).

ВКМ. КДФ – 2, Євангеліє, 1611 р., с. Кукли.
 ВКМ. КДФ – 5386, Апостол М. Сльозки, 1639 р., м. Львів.
 ВКМ. КДФ – 12 585, Origentis, Opera Omnia Quae grefce vel latine... Tomus primus. Parisis: Typis Jacobi Vincent, 1733.
 ВКМ. КДФ – 12 579, Origentis, Opera Omnia Quae grefce vel latine... Tomus secundus. Parisiis Typis Jacobi Vincent. 1733.
 ВКМ. КДФ – 12 58, Origenis, Opera omnia: quae graece vel latine tantum exstant; et ejus nomine circumferuntur. Tomus tertius. Parisiis: Typis Jacobi Vincent, 1740.

ВКМ. КДФ – 12 584, Cypriani. Opera Recognita s illustrata Oxinii, 1682.
 ВКМ. КДФ – 12583. Sancti Aurelii Augustini Hipponensis Operum. Tomus sextus. Antwerpia. Sumptibus Societatis, 1701.
 ВКМ. Р-4 – 2872, Портрет срібний Станіслава Августа Радзивіла, с. Олика.
 ВКМ. Р-4 – 2873, Портрет срібний Анни Крістіни Радзивіл із Любомирських, с. Олика.
 ВКМ. Р-4 – 2874, Герб срібний Станіслава Альбрехта Радзивіла, с. Олика.
 ВКМ. Ж – 32, Хосе де Рібера, «Святий Ієронім».
 ВКМ. Ж – 59, Франс Снайдерс, «Натюрморт».
 ВКМ. Ж – 60, Франс Снайдерс, «Пташиний концерт».
 ВКМ. Ж – 58, Алессандро Маньяско, «Біла джерела».
 ВКМ. Ж – 57, Алессандро Маньяско, «Гірський пейзаж».
 ВКМ. Ж – 46, Ніколя Пусен, «Слезар і Ревека».
 ВКМ. Ж – 63, Жак Куртуа, «Баталія».

Внутрімузейна інструкція з організації обліку і зберігання музейних предметів, Волинський краєзнавчий музей, Луцьк: [б.в], 2018 р., 42 с.

Зінько, Д., 2013. Пам'ятки західноєвропейського малярського мистецтва XVIII – початку XX ст. в експозиції Художнього музею м. Луцька, *Літопис Волині*. Луцьк, № 13, с. 24–29.

Інвентарна книга Волинського краєзнавчого музею СОр [Спеціальний фонд].
 Інвентарна книга науково-допоміжного фонду Волинського краєзнавчого музею.
 Книга надходжень Волинського краєзнавчого музею.
 Книги обліку надходжень на тимчасове зберігання Волинського краєзнавчого музею.
 Ковальчук, Є., 2013. *Формування фонду сакрального мистецтва у Волинському краєзнавчому музеї (1929 – 2012 роки)*, Луцьк: Волинські старожитності, 296 с.

К опис № 15/22 Предметів музейного значення: АП № 162 від «08» грудня 2022 р.
 Левницька, Т., 2022. Твори європейського мистецтва XVII століття з Олицької колекції в експозиції Художнього музею у Луцьку, *Олика в європейській історії: відтворення історико-архитектурної спадщини*. Луцьк, ПП «Волинська друкарня», 2022, с. 24–39.

Мірошниченко-Гусак, Л., 2019. Етнографічна колекція пам'яток Волинського краєзнавчого музею: основні типологічні групи, *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Історичні науки*, Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, № 7 (380), с. 166–172.

Надольська, В., 2012. Комплектування збірки Волинського краєзнавчого музею: досягнення і проблеми, *Острозький краєзнавчий збірник*, Вип. 5, с. 185–191.

- Пушкар, Н., Корецька, О., 2013. *Науковий опис предметів документального фонду: книги, документи, фото (відбитків і негативів)*, Методичні рекомендації, Луцьк: [б.в.], 38 с.
- Пушкар, Н., 2010. Науково-фондова робота в музеї. Методичні рекомендації. Волинський краєзнавчий музей, Луцьк: [б.в.], 29 с.
- Про затвердження Інструкції з організації обліку музейних предметів. Наказ Міністерства культури України. [Online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text> (дата візиту: 04.01.2023).
- Про затвердження Положення про Музейний фонд України, Постанова Кабінету Міністрів України. [Online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text> (дата візиту: 04.01.2023).
- Про музей та музейну справу. Закон України. [Online]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата візиту: 04.01.2023).
- Уніфікований паспорт, Волинський краєзнавчий музей.
Фондова робота музеїв: навчально-методичний комплекс, Луцьк [б.в.], 2014. 40 с.

References

- Akt predevannia muzeinykh predmetiv tymchasove zberihannia № 98 vid 08 lystopada 2021 r., Volynskiy kraieznavchyi muzei, [Act of transfer of museum objects for temporary storage No. 98 of November 8, 2021, Volyn Museum of Local Lore.]. (in Ukrainian).
- Akt pryimannia muzeinykh predmetiv na postiine zberihannia № 8 vid 10 sichnia 2022 r., Volynskiy kraieznavchyi muzei, [Act of acceptance of museum objects for permanent storage No. 8 of January 10, 2022, Volyn Museum of Local History.]. (in Ukrainian).
- Andreichuk, T., Vernydubov, O., Panasiuk, V., 2022. Informatsiino-statystychnyi ohliad diialnosti komunalnykh i pidvidomchykh muzeiv Volynskoi oblasti za 2021 r., [Informational and statistical review of the activities of communal and sub-departmental museums of the Volyn region for 2021.], Lutsk: [b.v.], 50 s. (in Ukrainian).
- Fondova robota muzeiv: navchalno-metodychnyi kompleks, [Foundation work of museums: educational and methodological complex], Lutsk [b.v.], 2014, 40 s. (in Ukrainian).
- Inventarna knyha nauково-dopomizhnoho fondu Volynskoho kraieznavchoho muzeiu, [Inventory book of the scientific and auxiliary fund of the Volyn regional history museum.]. (in Ukrainian).
- Inventarna knyha Volynskoho kraieznavchoho muzeiu SOr (Spetsialnyi fond), [Inventory book of the Volyn Museum of Local Lore, SOr (Special Fund).]. (in Ukrainian).
- Knyha nadkhodzhen Volynskoho kraieznavchoho muzeiu, [Book of receipts of the Volyn Museum of Local History.]. (in Ukrainian).
- Knyhy obliku nadkhodzhen na tymchasove zberihannia Volynskoho kraieznavchoho muzeiu, [Income accounting books for temporary storage of the Volyn Regional History Museum]. (in Ukrainian).
- Kolektsiinyi opys № 15/22 Predmetiv muzeinoho znachennia: AP № 162 vid «08» hrudnia 2022 r. [Collection description No. 15/22 of objects of museum value: AP No. 162 dated December 8, 2022.]. (in Ukrainian).
- Kovalchuk, Y., 2013. Formuvannia fondu sakralnogo mystetstva u Volynskomu kraieznavchomu muzei (1929 – 2012 roky), [Formation of the fund of sacred art in the Volyn Museum of Local History (1929 – 2012).], Lutsk: Volynski starozhytnosti, 296 s. (in Ukrainian).
- Levytska, T., 2022. Tvory yevropeiskoho mystetstva XVII stolittia z Olytskoi kolektsii v ekspozytsii Khudozhnoho muzeiu u Lutsku, *Olyka v yevropeiskii istorii: vidtvorennia istoriko-arkhitekturnoi spadshchyny*. Lutsk, PP «Volynska drukarnia», 2022, s. 24–39. (in Ukrainian).
- Miroshnychenko-Husak, L., 2019. Etnohrafichna kolektsiia pam'iatok Volynskoho kraieznavchoho muzeiu: osnovni ty polohichni hrupy, [Ethnographic collection of sights of the Volyn Regional History Museum: main typological groups], *Naukovyi visnyk Skhidnoevropeiskoho natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriya: Istorychni nauky. Lutsk: Skhidnoevropeiskiy natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky*, № 7 (380), s. 166–172. (in Ukrainian).
- Nadolska, V., 2012. Komplektuvannia zbirky Volynskoho kraieznavchoho muzeiu: dosiahnennia i problemy, [Completing the collection of the Volyn Regional History Museum: achievements and problems], *Ostrozkyi kraieznavchyi zbirnyk*, Vyp. 5, s. 185–191. (in Ukrainian).
- Pro muzei ta muzeinu spravu. Zakon Ukrainy, [About the museum and museum business. Law of Ukraine.], [Online]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text> (data vizytu: 04.01.2023). (in Ukrainian).
- Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii obliku muzeinykh predmetiv. Nakaz Ministerstva kultury Ukrainy, [On the approval of the Instructions for the organization of accounting of museum objects. Order of the Ministry of Culture of Ukraine.], [Online]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text> (data vizytu: 04.01.2023). (in Ukrainian).
- Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Muzeinyi fond Ukrainy, Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy, [On the approval of the Regulations on the Museum Fund of Ukraine, Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine.], [Online]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text> (data vizytu: 04.01.2023). (in Ukrainian).
- Pushkar, N., 2010. Naukovo-fondova robota v muzei, [Scientific foundation work in the museum.], *Metodychni rekomendatsii. Volynskiy kraieznavchyi muzei*, Lutsk: [b.v.], 29 s. (in Ukrainian).
- Pushkar, N., Koretska, O., 2013. Naukovyi opys predmetiv dokumentalnogo fondu: knyhy, dokumenty, foto (vidbytkiv i nehatyviv), [Scientific description of objects of the documentary fund: books, documents, photos (prints and negatives).], *Metodychni rekomendatsii*, Lutsk: [b.v.], 38 s. (in Ukrainian).
- Unifikovanyi pasport, Volynskiy kraieznavchyi muzei, [Unified passport, Volyn Museum of Local Lore.]. (in Ukrainian).
- Velyke otsyfruvannia: Volynskiy kraieznavchyi muzei pokazhe nebachene, [Great digitization: the Volyn Local History Museum will show the unprecedented.], Konkurent: informatsiine ahentstvo. [Online]. Dostupno: <https://konkurent.ua/publication/84816/velike-otsyfruvannya-volynskiy-kraieznavchiy-muzei-pokazhe-nebachene-foto/> (data vizytu: 14.03.2023). (in Ukrainian).
- Vidlyi ta filii. Volynskiy kraieznavchyi muzei, Ofitsiinyi sait, [Departments and branches. Volyn Museum of Local Lore, Official website.], [Online]. Dostupno: <https://vkm.org.ua/%D0%92%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/?bpage=3&bcpp=5#wbb4> (data vizytu: 14.03.2023). (in Ukrainian).

- VKM. KDF – 12 579, Origenis, Opera Omnia Quae grefce vel latine... Tomus secundus. Parisiis Typis Jacobi Vincent. 1733. in Ukrainian, in Latin).
- VKM. KDF – 12 58, Origenis, Opera omnia: quae graece vel latine tantum exstant; et ejus nomine circumferuntur. Tomus tertius. Parisiis: Typis Jacobi Vincent, 1740. in Ukrainian, in Latin).
- VKM. KDF – 12 585, Origenis, Opera Omnia Quae grefce vel latine... Tomus primus. Parisiis: Typis Jacobi Vincent, 1733. in Ukrainian, in Latin).
- VKM. KDF – 12 584, Cypriani. Opera Recognita s illustrata Oxinii, 1682. in Ukrainian, in Latin).
- VKM. KDF – 12583. Sancti Aurelii Augustini Hipponensis Operum. Tomus sextus. Antwerpia. Sumptibus Societatis, 1701. (in Ukrainian, in Latin).
- VKM. KDF – 2, Yevanheliie, 1611 r., s. Kukly.
- VKM. KDF – 5386, Apostol M. Slozky, 1639 r., m. Lviv.
- VKM. R-4 – 2872, Portret sribnyi Stanislava Avhusta Radzyvila, s. Olyka. (in Ukrainian).
- VKM. R-4 – 2873, Portret sribnyi Anny Kristyny Radzyvil iz Liubomyrskykh, s. Olyka. (in Ukrainian).
- VKM. R-4 – 2874, Herb sribnyi Stanislava Albrekhta Radzyvila, s. Olyka. (in Ukrainian).
- VKM. Zh – 32, Khose de Ribera, «Sviaty Iieronim». (in Ukrainian).
- VKM. Zh – 46, Nikolia Pusen, «Ielezar i Reveka». (in Ukrainian).
- VKM. Zh – 57, Alessandro Maniasko, «Hirskiy peizazh». (in Ukrainian).
- VKM. Zh – 58, Alessandro Maniasko, «Bilia dzhherela». (in Ukrainian).
- VKM. Zh – 59, Frans Snaiders, «Natiurmort». (in Ukrainian).
- VKM. Zh – 60, Frans Snaiders, «Ptashynyi kontsert». (in Ukrainian).
- VKM. Zh – 63, Zhak Kurtua, «Bataliia». (in Ukrainian).
- Vnutrimuzeina instruktsiia z orhanizatsii obliku i zberihannia muzeinykh predmetiv, Volynskiy kraieznavchyy muzei, [Internal museum instructions on the organization of accounting and storage of museum objects, Volyn Museum of Local Lore], Lutsk: [b.v], 2018 r. 42 s. (in Ukrainian).
- Vydannia. Volynskiy kraieznavchyy muzei, Ofitsiinyi sait, [Edition. Volyn Museum of Local Lore, Official website.], [Online]. Dostupno: <https://vkm.org.ua/> (data vizytu: 14.03.2023). (in Ukrainian).
- Zinko, D., 2013. Pam'iatky zakhidnoievropeiskoho maliarskoho mystetstva XVIII – pochatku XX st. v ekspozitsii Khudozhnoho muzeiu m. Lutska, [Monuments of Western European painting art of the 18th - early 20th centuries. in the exposition of the Lutsk Art Museum], *Litopys Volyni*, Lutsk, № 13, s. 24–29. (in Ukrainian).

Mykola Yukhymchuk

Postgraduate student of Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk

ORGANIZATION OF COLLECTION WORK IN THE VOLYN MUSEUM OF LOCAL LORE (1991 – 2021)

The article is devoted to an overview of the organization of collection work in the Volyn Museum of Local Lore (Lutsk) as one of the main activities of the institution during the historical period of its work from 1991 – 2021. These 30 years saw the formation of Ukrainian statehood and all its spheres, including the museum sector. The article aims to analyze in detail the process of organizing the attribution, acceptance, and storage of museum objects in the Volyn Museum of Local Lore collections to study the accompanying documentation and the peculiarities of its implementation. Based on the study of state-level regulations and internal museum documentation, it was found that, in general, Ukrainian museums have a unified accounting of museum objects. Only some nuances differ due to the museum institution's structure and the museum collection's peculiarities. The article summarizes the information on the process of receiving, describing, attributing, and registering museum objects by the collections department and their classification into storage groups. The peculiarities of accounting for objects in different departments and branches of the Volyn Museum of Local Lore are highlighted. Considerable attention is paid to the museum documentation accompanying the registration of museum objects and the peculiarities of its maintenance and storage of the museum collection. The article analyzes the division of the museum collection into storage groups formed under the peculiarities of the museum collections. The question of the expediency of the existing division into storage groups, which has existed since Soviet times, remains under discussion. Special attention is paid to the group "RA" – religion, atheism, the name and content of which is a Soviet cliché that must be reformed and renamed. It is concluded that, generally, the process of organizing the collection work in the Volyn Museum of Local Lore, although in many respects preserving Soviet traditions, has been somewhat reformed since 1991. The organization of museum accounting is entirely based on the current Ukrainian legislation in the field of culture and internal museum administrative documentation. It is appropriate to analyze the process of organizing collection work in the Volyn region on the example of the Volyn Museum of Local Lore, as it is the leading museum institution in the region that provides methodological support to other museums.

Keywords: Volyn Museum of Local Lore, museum collection, museum object, independent Ukraine, museum documentation, Volyn region.